

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 1

1. U kojem hrvatskom gradu će prije svanuti zora: Osijeku ili Zagrebu? U kakvoj je to vezi s rotacijom Zemlje?

	5
--	---

2. Objasnite pojam „grieh“.

	5
--	---

3. Što su atoli i gdje ih nalazimo? Navedite barem 3 osobine organizama koji ih grade.

	5
--	---

4. Što je funkcionalna (funkcijska) skupina? Imenujte funkcionalnu skupinu alkohola. Kako je označavamo?

	5
--	---

5. Kako se zove gripa koja se ove godine prvi puta pojavila? Tko ili što uzrokuje gripu? Kako se gripa liječi?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 2

1. Što je prirodna promjena? Kakve su joj vrijednosti posljednjih godina u Hrvatskoj?

	5
--	---

2. Objasnite o čemu i o kome pripovijeda Knjiga Postanka?

	5
--	---

3. Od kojih se dijelova sastoji osjetilo vida? Navedite ulogu zjenice i leće.

	5
--	---

4. Na stolu imate uzorak bakra. Odredite mu sljedeća svojstva: magnetičnost, električnu vodljivost, gustoću u odnosu na vodu, zapaljivost, talište u odnosu na vodu.

	5
--	---

5. Što je epidemija, a što pandemija?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 3

1. Što je G-7? Koje su europske države članice G-7?

	5
--	---

2. Objasnite književnu vrstu PRISPODOBE ili PARABOLE.

	5
--	---

3. Koja je važnost mlijeka u prehrani djece?

	5
--	---

4. Gorenjem jednog halkogenog elementa nastaje plin koji je topljiv u vodi i pri tome pokazuje kiselu reakciju. Koji je to kemijski element? Imenujte plin koji nastaje i njegova tri svojstva?

	5
--	---

5. Što je osteoporoza i usljed čega nastaje? Kako je možemo usporiti?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 4

1. Koja su dva glavna klimatska elementa? Kako ih grafički prikazujemo? Opiši.

	5
--	---

2. Na koje načine (najmanje 5) izražavamo klanjanje Bogu?

	5
--	---

3. Što je biodizel? Navedite barem 4 njegova svojstva?

	5
--	---

4. Što su indikatori? Hoće li otopina običnog sapuna i otopina limunovog soka pokazati kisela ili lužnata svojstva? Kojim indikatorima biste to dokazali?

	5
--	---

5. Zašto nastaje Downov sindrom? Koje osobine imaju oboljeli?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 5

1. Navedite 3 razloga migracija. Koji je bio najčešći razlog iseljavanja Hrvata tijekom povijesti?

	5
--	---

2. Nabrojite najmanje 5 darova Duha Svetog.

	5
--	---

3. Nabrojite i objasnite pet prilagodbi riba za život u vodi!

	5
--	---

4. Koja je razlika između hidroksida i lužina? Imenujte dva hidroksida.

	5
--	---

5. Navedite uzrok i znakove potresa mozga. Koje posljedice može izazvati potres mozga?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 6

1. Na kojoj se polutki nalazi Hrvatska s obzirom na ekvator, a na kojoj s obzirom na početni meridijan? Nalazi li se Hrvatska na kopnenoj ili vodenj polutki?

	5
--	---

2. Koje su kršćanske kratice i simboli?

	5
--	---

3. Koje su kemijske tvari potrebne za mišićni rad, a koje nastaju mišićnim radom? Koja štetna tvar nastaje pri intenzivnom mišićnom radu?

	5
--	---

4. Navedite naziv biogenog elementa kojeg ima u jajima, siru, mlijeku, grahu, a biljke ga dobivaju iz otopljenih spojeva u tlu. Navedite barem tri njegova svojstva. Za što se upotrebljava?

	5
--	---

5. Koje je gorivo ekološki najprihvatljivije? Obrazložite.

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 7

1. Opišite obilježja starog gromadnog gorja?(2 obilježja) Navedite bar 4 takva gorja u Europi.

	5
--	---

2. Koje su židovske vjerske skupine bile Isusovi suvremenici?

	5
--	---

3. Navedite barem pet učinaka kako šuma utječe na zaštitu čovjekova okoliša?

	5
--	---

4. Navedite barem tri načina dobivanja soli. Kako se zovu soli koje sadrže vodu?

	5
--	---

5. Tko su razlagači u hranidbenom lancu i koja im je uloga?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 8

1. Koja je prirodna biljna zajednica(vrsta drveta) primorske Hrvatske? Navedite barem jedan razloga zašto je nestala? Koju biljnu zajednicu danas vezujemo uz primorsku Hrvatsku?

	5
--	---

2. Objasnite društveni i obiteljski život nomadskih plemena.

	5
--	---

3. Kako se odvija pretvorba energije pri proizvodnji električne struje u vjetroelektrani. Koji su prednosti i nedostaci takvog izvora energije?

	5
--	---

4. Je li dobro držati akvarij s tropskim ribicama blizu izvora topline? Obrazložite.

	5
--	---

5. Koja je hrana najbolja za novorođenče i zašto?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 9

1. Kojoj skupini zemalja pripada Hrvatska prema vrijednosti bruto društvenog (domaćeg) proizvoda po stanovniku? Što je bruto društveni (domaći) proizvod?

	5
--	---

2. Postoji mnogo načina kako se može povrijediti istinu. Navedite najmanje 5 načina.

	5
--	---

3. Nabrojite dijelove krvožilnog sustava kralježnjaka i navedite njihovu ulogu!

	5
--	---

4. Što je kreiranje? Navedite jedan primjer.

	5
--	---

5. Jesu li opasnija bakterijska ili virusna oboljenja? Obrazložite.

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 10

1. Koliko bi sati po mjesnom vremenu bilo u Zagrebu (16. meridijan) kad je u Vukovaru (19. meridijan) 12 sati i 12 minuta? Koliko je sati u Zagrebu po pojasnom vremenu kad je u Vukovaru 12 sati i 12 minuta?

	5
--	---

2. Koje su najosnovnije značajke braka? (najmanje 5)

	5
--	---

3. Navedite skupine algi prema boji? Navedite barem jednog predstavnika svake skupine. Koje skupine ćemo naći na većim dubinama?

	5
--	---

4. Može li se kemijskim postupcima od željeza dobiti zlato? Obrazložite svoju tvrdnju.

	5
--	---

5. Navedite dvije spolno prenosive i dvije spolno neprenosive bolesti. Kako se održava higijena spolnih organa?

	5
--	---

Ukupno:

	25
--	----

Potpis tri člana Povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 1

1. Zora će prije svanuti u Osijeku **(2 boda)** zato što se Osijek nalazi istočnije od Zagreba, a Zemlja se okreće od zapada prema istoku. **(3 boda)**

2. Grieh je svjesno i svojevoljno činiti zlo prema Bogu, sebi i bližnjima; **(1 bod)** grijesi su laki i teški; **(1 bod)** grijehiti možemo mišlju, rječju, djelom i propustom; **(1 bod)** sklonost prema grijehu imamo od Istočnog grijeha; **(1 bod)** oprašta nam se pri sakramentu pomirenja-Ispovjedi. **(1 bod)**

3. Atoli su koraljni otoci. **(1 bod)**

Atole nalazimo u tropskim morima. **(1 bod)**

Koralji:

- pripadaju skupini žarnjaka
- polipi – pričvršćeni su za podlogu
- mrežasti živčani sustav
- imaju lovke sa žarnim stanicama
- tijelo im je zrakasto simetrično....

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 3 boda

4. Funkcionalna skupina je atomska skupina u organskim spojevima o kojoj ovise kemijska svojstva spoja. **(2 boda)**

Funkcionalna skupina alkohola je hidroksilna skupina. **(2 boda)**

Označava se –OH. **(1 bod)**

5. Gripa se zove H1N1 (svinjska gripa). **(1 bod)**

Gripu uzrokuju virusi. **(1 bod)**

Za gripu nema specijalnog lijeka, **(1 bod)** poželjno je piti puno tekućine, uzimati C vitamin, **(1 bod)**

mirovati nekoliko dana. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 2

1. Prirodna promjena je razlika između broja rođenih i broja umrlih na nekom području. **(2 boda)** Posljednjih godina vrijednosti prirodne promjene u Hrvatskoj su negativne. **(3 boda)**

2. Knjiga Postanka pripovijeda o:
Stvaranju svijeta i prvih ljudi **(1 bod)**
Rajskom vrtu i prvom grijehu **(1 bod)**
Kajinu i Abelu **(1 bod)**
Noi **(1 bod)**
Kuli babilonskoj **(1 bod)**

3. Osjetilo vida se sastoji od oka (organa vida), vidnog živca i središta vida u velikom mozgu. **(1 bod)**
Zjenica je otvor u šarenici, propušta i usmjerava svjetlost na leću. Prilagođava se količini svjetlosti: pri manjoj količini svjetlosti ona se širi, a pri većoj se skuplja. **(2 boda)**
Leća lomi zrake svjetlosti i usmjerava ih na mrežnicu. Izoštrava sliku predmeta tako da se ispupči ako je predmet koji gledamo blizu, odnosno uvuče se ako je predmet udaljen. **(2 boda)**

4. Bakar ne pokazuje magnetska svojstva, **(1 bod)** provodi električnu struju, **(1 bod)** veće je gustoće od vode, **(1 bod)** nije zapaljiv i **(1 bod)** ima više talište od vode. **(1 bod)**

5. Epidemija je brzo širenje neke bolesti (najčešće zarazne) na veći broj ljudi na određenom području. **(2 boda)**
Pandemija je epidemija većih razmjera, **(2 boda)** širenje bolesti (najčešće virusne) cijelom zemaljskom kuglom. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 3

1. G-7 je skupina 7 gospodarski (priznati i industrijski) najrazvijenijih država svijeta.
(2 boda) Europske članice su Ujedinjeno Kraljevstvo, Francuska, Njemačka i Italija.
(3 boda)

2. Prispodobe ili parabole jednostavne su i lijepe priče u kojima se glavne misli izriču slikovitim usporedbama. Razumljive su i lako se pamte, ali su pune značenja i poruka koje se trebaju otkriti. Isus kroz njih na jednostavan način progovara o velikim i neizrecivim tajnama Božjega kraljevstva. U Novom zavjetu zapisano je oko 40-tak Isusovih prispodoba.

Napomena: -priče; - slikovito izricanje; -nose poruku; - govore o Kraljevstvu Božjem; - Isus; -Novi zavjet. To su ključni pojmovi, koliko pojmova se spomene u objašnjenju- toliko bodova- maksimalno 5 bodova.

3. Mlijeko je namirnica bogata hranjivim i mineralnim tvarima. **(1 bod)**
Mlijeko sadrži bjelančevine potrebne za rast i razvoj tijela. **(1 bod)**
Sadrži vitamine, posebno vitamin D važan za zdrave kosti i zube. **(1 bod)**
Mlijeko je važan izvor kalcija i fosfora –za izgradnju kosti i zubi. **(1 bod)**
Manjak ovih tvari uzrokuje bolest kostiju i zubi kod djece. **(1 bod)**

4. Halkogeni element je sumpor. **(1 bod)**
Gorenjem nastaje sumporov(IV) oksid (ili sumporov dioksid). **(1 bod)**
Svojstva sumporovog (IV) oksida:

- bezbojan plin
- zagušljiv plin / plin oštra mirisa
- ne gori
- ne podržava gorenje
- teži od zraka
- otrovan za mikroorganizme
- izbjeljuje boje,....

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 3 boda

5. Osteoporoza je propadanje kostiju / promjena u strukturi kosti. **(1 bod)**
Kosti su lakše lomljive. **(1 bod)**
Nastaje zbog starenja, **(1 bod)** hormonskog poremećaja, manjka bjelančevina i kalcija u prehrani. **(1 bod)**
Proces se može usporiti raznovrsnom hranom bogatom kalcijem i tjelesnim aktivnostima. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 4

1. Glavni klimatski elementi su padaline i temperatura. **(2 bod)**
Prikazujemo ih na klimadijagramu (klimatskom dijagramu). Količinu padalina prikazujemo plavim stupićima, temperaturu zraka prikazujemo crvenom linijom. **(3 boda)**

2. Klanjanje Bogu izražavamo: molitvom, pobožnošću, odricanjem, žrtvama, davanjem obećanja, zavjetovanjem.

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 5 bodova

3. Biodizel je gorivo koje se dobiva iz uljanje repice, soje ili suncokreta. **(1 bod)**

Prednosti biodizela su što je jeftiniji od nafte. **(1 bod)**

Nije lako zapaljiv. **(1 bod)**

Raspada se i razgrađuje. **(1 bod)**

Obnovljiv je izvor energije. **(1 bod)**

4. Indikatori su tvari koje promjenom boje dokazuju prisutnost neke druge tvari. **(1 bod)**

Otopina običnog sapuna pokazuje lužnata svojstva. **(1 bod)**

Lužnatost dokazujemo crvenim lakmus papirom – u lužini poplavi (ili fenolftaleinom koji poljubičasti) **(1 bod)**

Otopina limunovog soka pokazuje kisela svojstva. **(1 bod)**

Kiseline dokazujemo plavim lakmus papirom – u kiselini pocrveni (ili metiloranžom koji pocrveni). **(1 bod)**

5. Downov sindrom nastaje zbog viška kromosoma. **(1 bod)**

Na 21. paru nalazimo 3 kromosoma umjesto 2, **(1 bod)** ukupno 47 kromosoma. **(1 bod)**

Djeca imaju kose oči, zdepasto tijelo, kratke šake, nižu inteligenciju. **(za 3 osobine – 2 boda, za 1 ili 2 osobine – 1 bod).**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 5

1. Razlozi migracija su: prirodne katastrofe, rat, politički razlozi, nacionalna nesnošljivost, vjerska nesnošljivost, neimaština, loši uvjeti življenja (ili gospodarski razlozi) – *priznati bilo koja trio razloga (3 boda)*. Glavni razlog iseljavanja Hrvata bio je gospodarski (ili neimaština ili loši uvjeti življenja). **(2 boda)**

2. Darovi Duha Svetog su: mudrost, razum, savjest, jakost, znanje, pobožnost, strah Božji

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 5 bodova

3. Ribe imaju vretenast oblik tijela koji im smanjuje otpor pri kretanju kroz vodu. **(1 bod)**

Koža im je prekrivena ljuskama i sluzava je, što olakšava kretanje u vodi. **(1 bod)**

Za pokretanje im služe peraje. **(1 bod)**

Riblji mjehur im omogućuje kretanje prema površini, odnosno dnu. **(1 bod)**

Bočna pruga im služi kao osjetilo strujanja vode. **(1 bod)**

4. Hidroksidi su čvrste tvari, **(1 bod)** spojevi metalnog kationa i hidroksidnog aniona, **(1 bod)** a lužine su vodene otopine hidroksida. **(1 bod)**

Dva hidroksida: kalcijev hidroksid, magnezijev hidroksid, kalijev hidroksid, ...

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 2 boda

5. Potres mozga nastaje usljed pada na glavu ili usljed neke ozljede glave. **(1 bod)**

Znaci potresa mozga su: moguća nesvjestica, glavobolja i povraćanje. **(za 1 ili 2 navedena odgovora – 1 bod, za tri znaka 2 boda)**.

Slabije ozljede – blaži potres mozga može proći bez posljedica; **(1 bod)** kod jačih ozljeda može nastupiti krvarenje u mozgu pa čak i smrt. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 6

1. Hrvatska se nalazi na sjevernoj polutki s obzirom na ekvator **(1 bod)**, te na istočnoj polutki s obzirom na početni meridijan **(1 bod)**. Hrvatska se nalazi na kopnenoj polutki. **(3 boda)**

2. Kršćanske kratice i simboli su:

- Križ
- riba
- janje
- IHS
- INRI
- Alfa i omega
- golub

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 5 bodova

3. Za mišićni rad su potrebni glukoza (šećer) i kisik. **(2 boda)**
Mišićnim radom nastaju ugljikov dioksid i voda, mehanička i toplinska energija. **(2 boda)**

Pri intenzivnom radu mišića nastaje mliječna kiselina. **(1 bod)**

4. Biogeni element je dušik. **(1 bod)**

Svojstva dušika (za svako svojstvo 1 bod): bezbojan plin, bez mirisa, lakši od zraka, ne gori, ne podržava gorenje, inertan. **(3 boda)**

Dušik se upotrebljava kao zaštitni plin u vrećicama s hranom (čipi čips) / za sintezu amonijaka / proizvodnju umjetnih gnojiva (dovoljna je 1 primjena). **(1 bod)**

5. Ekološki najprihvatljivije gorivo je vodik. **(2 boda)**

Izgaranjem vodika nastaje spoj – voda, **(2 boda)** koja ne zagađuje okoliš. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 7

1. Bogato rudama, nisko, zaobljeno, nastalo rasjedanjem. (2 od navedenih obilježja) **(1 bod)**

Središnji masiv, Rodopi, Njemačko-češko sredogorje, Ural, Ardeni, Vogezi, gorja Irske i Velike Britanije, Skandinavsko gorje. (4 od ovih navedenih gorja) **(4 boda)**

2. Isusovi suvremenici su bili:

- Svećenici **(1 bod)**
- Levity **(1 bod)**
- Pismoznanci **(1 bod)**
- Farizeji **(1 bod)**
- Zeloti **(1 bod)**

3. Šume reguliraju klimu, zadržavaju padaline. **(1 bod)**

Spriječavaju eroziju tla. **(1 bod)**

Umanjuju snagu vjetrova. **(1 bod)**

Fotosintezom uklanjaju ugljikov dioksidi, a proizvode kisik. **(1 bod)**

Štite od buke, prašine. Stanište su životinja. **(1 bod)**

4. Tri načina dobivanja soli :

- reakcijom metala i nemetala **(1 bod)**
- reakcijom metala i kiseline **(1 bod)**
- reakcijom oksida metala i kiseline **(1 bod)**
- neutralizacijom – reakcijom kiseline i lužine **(1 bod)**

Soli koje sadrže vodu nazivaju se hidratne soli. **(2 boda)**

5. U hranidbenom lancu razlagači su gljive i bakterije truljenja. **(2 boda)**

Uloga im je da razlažu uginule organizme **(1 bod)** do CO₂, H₂O i mineralnih tvari, **(1 bod)** odnosno do tvari potrebnih proizvođačima u procesu fotosinteze. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIK "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 8

1. Zajednica hrasta crnike. **(2 boda)** Nestala je zbog sječa, paljenja, ispaša. **(1 bod)**
Uz primorsku Hrvatsku danas vezujemo makiju. **(2 boda)**

2. Kod nomadskih plemena:

- glavar obitelji ima neograničenu vlast nad svojim ženama i djecom **(1 bod)**
- jedino bogatstvo nomada su stada **(1 bod)**
- nomadsko pleme živi u šatorima **(1 bod)**
- glava obitelji odlučuje o ženidbi svoje djece **(1 bod)**
- višeženstvo (poligamija) **(1 bod)**

3. Djelovanjem topline Sunca zrak se neravnomjerno zagrijava , uslijed čega dolazi do strujanja zraka-vjetrova. Toplinska energija se pretvara u kinetičku. **(1 bod)**
Snaga vjeta pokreće turbine. Kinetička energija se pretvara u mehaničku. **(1 bod)**
Turbina pokreće generator koji mehaničku energiju pretvara u električnu. **(1 bod)**
Prednost: obnovljiv izvor, ne zagađuje okoliš. **(1 bod)**
Nedostatak je što je djelotvoran samo na određenim mjestima i dok ima vjeta, stvaraju buku . **(1 bod)**

4. Nije dobro držati akvarij blizu izvora topline. **(1 bod)**
Topljivost plinova u vodi se smanjuje povišenjem temperature, **(1 bod)**
stoga se i koncentracija/količina kisika u vodi smanjuje povišenjem temperature, **(2 boda)** te postoji opasnost od ugibanja živih bića. **(1 bod)**

5. Najbolja hrana za novorođenče je majčino mlijeko, **(1 bod)** sadrži sve hranjive tvari prilagođene djetetovoj dobi **(1 bod)** i protutijela koja ga štite od zaraza, **(1 bod)** pogodna je temperatura. **(1 bod)**
Žene koje su dojile djecu rjeđe oboljevaju od raka dojke. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIZ "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 9

1. Razvijenim državama **(2 boda)**. Bruto društveni (domaći) proizvod je ukupni dohodak od svih djelatnosti u nekoj zemlji, ostvaren u godini dana. **(3 boda)**

Napomena: priznati i odgovor: ukupna vrijednost proizvedenih roba i usluga u državi tijekom jedne godine

2. Istinu se može povrijediti lažima, krivim svjedočanstvom, krivokletstvom, ogovaranjem, klevetanjem, dvoličnošću, licemjerjem, laskanjem, ulagivanjem, hvastanjem, ruganjem, podcjenjivanjem drugoga.

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 5 bodova

3. Krvožilni sustav čini:

Srce je organ koji stezanjem tjera krv u krvne žile. **(1 bod)**

Krv je tjelesna tekućina koja prenosi hranjive tvari i kisik u sve dijelove tijela. **(1 bod)**

Arterije su krvne žile koje odvođaju krv iz srca u organe. **(1 bod)**

Vene su krvne žile koje vraćaju krv iz organa u srce. **(1 bod)**

Kapilare su tanke žilice koje spajaju arterije i vene. **(1 bod)**

4. Krekiranje je proces cijepanja molekula ugljikovodika, **(1 bod)** s velikim brojem ugljikovih atoma na manje molekule, **(1 bod)** uz pogodne uvjete i katalizator. **(1 bod)**
Primjer krekiranja: dobivanje benzina iz viših frakcija nafte / dobivanje alkena iz ugljikovodika s većim brojem atoma ugljika. **(2 boda)**

5. Opasnija su virusna oboljenja. **(1 bod)**

Bakterijska oboljenja učinkovito možemo liječiti antibioticima, dok za virusna oboljenja nema lijeka. **(1 bod)** Možemo se cijepiti (ako ima cjepiva). **(1 bod)** Virusna RNA je promjenjiva i vrlo brzo nastaju novi otporni sojevi, **(1 bod)** virusi se vrlo brzo umnožavaju pa se bolest vrlo brzo širi. **(1 bod)**

ŽUPANIJSKI EKOLOŠKI KVIK "LIJEPA NAŠA"
12. veljače 2010.

Odgovori na pitanja za usmeni dio natjecanja
OSNOVNE ŠKOLE

GRUPA BROJ 10

1. Po mjesnom vremenu u Zagrebu bi bilo 12 sati **(3 boda)**, a po pojasnom isto kao i u Vukovaru (12 sati i 12 minuta). **(2 boda)**

2. Najosnovnije značajke braka su: Božanska ustanova, jedinstvo ljubavi, otvorenost novom životu, društvena stvarnost, put posvećenja, odluka zrele i slobodne osobe.

Napomena: svaki odgovor 1 bod, maksimalno 5 bodova

3. Prema boji se alge dijele na zelene, crvene i smeđe. **(1 bod)**

Zelena alga: morska salata, spirogira, jadranski klobučić, kišna alga, hlamidomonas, volvoks,... (1 predstavnik) **(1 bod)**

Crvena alga: koralina, rodimenija,... (1 predstavnik) **(1 bod)**

Smeđa alga: jadranski bračić, padina, (1 predstavnik) **(1 bod)**

Na većim dubinama naći ćemo crvene i smeđe alge. **(1 bod)**

4. Od željeza ne možemo dobiti zlato. **(1 bod)**

Željezo i zlato su dvije različite elementarne tvari, **(2 boda)** koje se nikakvim postupkom ne mogu rastaviti na jednostavnije, **(1 bod)** niti se mogu pretvarati jedna u drugu. **(1 bod)**

5. Spolno prenosive bolesti: AIDS (SIDA), sifilis, genitalni herpes, kapavac/triper/gonoreja, zaraza trihomonasom, kandidom ili klamidijom. **(navesti najmanje dvije bolesti za 2 boda)**

Dvije spolno neprenosive bolesti: rak sjemenika, rak dojke. **(2 boda)**

Higijena spolnih organa se održava redovitim dnevnim pranjem toplom vodom i sapunom. **(1 bod)**